

РОЛЬ ЦИФРОВИХ ЗАСОБІВ У ФОРМУВАННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ СОЛІДАРНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

У публікації окреслена зростаюча роль цифрових засобів у освітньо-виховному процесі та у формуванні почуття національної солідарності серед української молоді. Охарактеризовано функції та способи застосування цифрових засобів в українській системі освіти.

Ключові слова: національна солідарність, цифрові засоби, цифровий простір.

Формування національної солідарності молодого покоління є важливою та невід'ємною частиною у сучасному процесі виховання молоді, яка підхоплює естафету у розбудові нової самоідентичної нації. Саме молоде покоління в свій час утвердило в нашій державі європейський цивілізаційний вибір українського народу. Наразі молодь – це сьогоднішня, від якого залежить майбутнє нашої нації та нашої держави. Усвідомлення цього вимагає окреслення чіткого курсу формування національної солідарності у молодого покоління [1].

На сьогодні роль цифрових засобів у житті людини значно зросла. Сучасний період розвитку людства характеризується фундаментальними змінами в організації навчально-виховного процесу, що викликані привнесенням цифрових технологій до усіх сфер життя, в тому числі і в освіту. З огляду на глобалізаційні процеси, значний науково-технічний розвиток, а також на війну у нашій країні та загрозу життю молодих людей, зростає роль цифрових засобів у вихованні сучасної молоді. Такі засоби стали звичним інструментом пізнання навколишньої дійсності та засобом комунікативної взаємодії. Будь-яке планування освітньо-виховного процесу молодого покоління має враховувати цифровий спосіб долучення людини до соціального світу та відповідати сучасним інноваційним стандартам задля того, щоб бути ефективним.

Сучасна, цифрова форма соціалізації відіграє велику роль у формуванні особистості. В цьому контексті надзвичайно важливим стає використання мобільних платформ та застосунків у процесі формування національної

солідарності у молоді, яка має перехопити естафету у старшого покоління і стати об'єднувачим чинником у захисті України. Необхідність чіткого курсу на формування національної солідарності диктується практичними викликами сучасності, значення яких зростає у зв'язку з тим, що процеси самоідентифікації в країні відбуваються одночасно з новим етапом модифікації систем цінностей та моделей політичної поведінки соціуму [2].

Згідно до результатів досліджень та соціальних опитувань, молоді люди, віком до 30 років, проводять від однієї до восьми годин на день, переглядаючи різноманітну інформацію на своїх гаджетах. За даними Державної служби статистики України, інтернетом користуються щоденно приблизно 94% молоді віком від 15 до 18 років [3]. Це сприяє тому, що молоді люди протягом кожного дня накопичують, формулюють та структурують великий обсяг інформації. Це має як позитивні, так і негативні сторони, але незаперечним є те, що такий масштабний інформаційний простір не може не впливати певним чином на формування світоглядних установок у людини. Саме тому важливим на сьогодні є створення позитивного інформаційного простору, який буде відповідати усім принципам виховання молоді в умовах сучасного науково-технічного прогресу [4].

Формування національної солідарності – це багатогранний процес, що передбачає донесення усвідомлення себе частиною української нації, об'єднаної спільним походженням та історичною долею, а також формування в української молоді здатності виступати єдиним суб'єктом, незважаючи на внутрішні відмінності і протиріччя [5]. Таким чином у сучасному інформаційному просторі технічні засоби мають надзвичайно важливу роль, у формуванні почуття національної солідарності. Використання цифрових засобів є доцільним для залучення молоді до цікавих виховних заходів, та створення ефективного інформаційного простору. В той же час важливим є внутрішні інформаційні фільтри особистості, які будуть дозволяти молоді критично оцінювати інформацію, з якою вони стикаються у світовій мережі, та усвідомлювати яка з неї є корисною та вірною, а яка не несе користі. Оскільки

присутність цифрових засобів у повсякденному житті та у виховному процесі зростає, то необхідно також дбати про оновлення програм професійної підготовки вчителя з урахуванням сучасних потреб у використанні цифрового інструментарію, як потужного виховного засобу [6].

Використання цифрових засобів на шляху формування національної солідарності може виконувати декілька функцій, таких як: пізнавальну, яка буде дозволяти молоді поповнювати багаж знань про минуле та теперішнє країни; соціальну, яка полягає в підвищенні ролі громадянської освіченості; функція покращення інформаційної безпеки (усвідомлення сучасних стандартів кібербезпеки, яке дозволить критично оцінювати інформацію та протидіяти дезінформації); мотиваційну, яка надасть можливість стимулювати зростання свідомого мислення; рефлексивну, що дозволить молодим людям краще усвідомлювати власний рівень, а також планувати відповідно до цього шляхи до підвищення своєї компетентності; а також ряд інших функцій – інтегративну, культурологічну, етико-естетичну [2; 3].

Відповідно до досліджень цифровими ресурсами являються будь-які типи ресурсів, які можна передавати або отримувати доступ до них, використовуючи цифрові технології. Їх можна розділити на освітні платформи, такі як Google Classroom, які надають змогу дистанційно проводити навчання; інформаційні джерела (відео контент, бази даних, енциклопедії, електронні бібліотеки); цифрові середовища; інструменти та сервіси (такі як різноманітні соціальні мережі, хмарні середовища зберігання інформації, тощо).

На сьогодні система освіти відчуває потребу у оновленні вже існуючих та створенні нових освітніх програм, які включали б в себе повноцінне використання цифрових ресурсів. Це дозволило б організувати різні форми діяльності молоді, сприяло б забезпеченню формування почуття національної солідарності та привнесло в освітній процес необхідну новизну, яка стала б підґрунтям до зростання зацікавленості молоді в отримванні знань та участі в освітньо-виховних та громадянських програмах.

Позитивний розвивальний вплив на молодь за допомогою цифрових

засобів може здійснюватися через перегляд інформаційних та навчальних фільмів, користування розвивальними програмами, пізнавальні відеоматеріали, патріотичні челленджі, флеш-моби, волонтерство та подібні заходи у соціальних мережах, а також шляхом розповсюдження іншого, цікавого для молоді контенту, який буде легко сприйматися і буде орієнтований на вікові особливості користувачів.

Таким чином ефективність формування національної солідарності української молоді залежить від цифрових засобів, які сприяють вирішенню ряду проблем і об'єднують молодь задля захисту України. Важливу роль у цьому процесі відіграють заклади вищої освіти, де створюються оптимальні умови для забезпечення виховних впливів та підвищення рівня цифрової компетенції усіх суб'єктів виховного процесу, що можливо за умови використання усієї палітри цифрових засобів.

Література.

1. Бех І. Д., Чорна К. І. Національна ідея в становленні громадянина-патріота України. Київ, 2014. 48 с.
2. Дробін А. А. Класифікація цифрових освітніх ресурсів як засіб уточнення їх практичного цільового призначення. Наукові записки, 2021. Вип. 201. С. 77-81.
3. Концепція виховання дітей та молоді в цифровому просторі. НАПН України. Київ, 2021. 52 с.
4. Концепція цифрової трансформації освіти і науки на період до 2026 року (проект). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2021/05/25/tsifrovizatsiigromadskeobgovorennya.docx> (дата звернення 20.10.2021р.)
5. Нагорна Л. Поняття «національна ідентичність» і «національна ідея» в українському термінологічному просторі. Політичний менеджмент, № 2, 2003. С. 14-29.
6. Формування та реалізація державної молодіжної політики в Україні в умовах децентралізації. Щорічна доповідь президентові України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні. (ред. кол.: Жданов І. О., Ярема О. Й. та ін.). Київ, 2017. 100 с.

О.П. Третяк, м. Київ
Україна

АКТИВНІ МЕТОДИКИ ДЛЯ ПОПЕРЕДДЖЕННЯ БУЛІНГУ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У статті розкрито проблему виховання ціннісного ставлення до людини у середовищі учнів початкової школи як попередження та психологічна допомога в ситуаціях булінгу. Методики з виховання ціннісного ставлення до людини можуть бути як система заходів попередження й подолання шкільного насильства. Саме прояви ціннісного ставлення